

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ В СТОМАТОЛОГІЇ

Ткачова О.В., Колісник А.В.

Національний фармацевтичний університет, м Харків, Україна

Вступ. Однією з найбільш актуальних проблем в Україні є стан здоров'я населення, в тому числі його складової – стоматологічного здоров'я. Низький рівень стоматологічної допомоги, насамперед дитячого населення та вагітних жінок, негативно впливає на стан загального здоров'я впродовж всіх періодів життя людини, спричиняючи соціальні та фінансові проблеми та негативно впливаючи на рівень соціально – економічного розвитку країни [1].

Захворювання порожнини рота досить різноманітні. Слизова оболонка ротової порожнини – важливий бар'єр між організмом і зовнішнім середовищем, а тому так важливо ретельно стежити за її станом [2].

Проведений останніми роками моніторинг свідчить про високий рівень стоматологічної захворюваності населення України, який значно перевищує захворюваність в країнах Європи. Наприклад, поширеність карієсу зубів тимчасового прикусу у 6-річних дітей становить 87,9 % (в країнах Євросоюзу – 20 %); поширеність карієсу зубів постійного прикусу у 12-річних дітей – 72,3 %

(в країнах Євросоюзу – 1,5). Поширеність хронічного катарального гінгівіту серед дітей віком 12–15 років становить в середньому 70–80 %, сягаючи в окремих регіонах 95–98 % [1].

Захворювання порожнини рота можуть виникати з різних причин. До них відносяться травми, алергічні реакції, нестача вітамінів і потрібних організму мікроелементів, загальне зниження імунітету, наявність зубного каменю, незадовільний стан слизової оболонки ротової порожнини, погана гігієна порожнини рота, інфекції, викликані різноманітними мікроорганізмами та бактеріями, такі як золотистий стафілокок та багато інших. Патогенна мікрофлора має виключно негативний вплив не тільки на порожнину рота, але і на весь організм в цілому. Тому досить важливо стежити за станом ротової порожнини [1].

Мета роботи – дослідження асортименту та цінових характеристик препаратів, що використовуються в стоматології на українському фармацевтичному ринку за 2013-2015 роки, визначення кількості вітчизняних та імпортованих виробників.

Методи дослідження. Аналіз асортименту лікарських засобів проводили протягом 2013-2015 років за даними аналітичної системи фармацевтичного ринку «Фармстандарт» компанії «Моріон», яка дозволяє аналізувати асортимент, середні роздрібні ціни, кількість реалізованих упаковок ЛЗ за певний рік [3].

Основні результати. Засоби, що застосовують в стоматології представлені антимікробними та антисептичними препаратами для місцевого застосування та за міжнародною АТС класифікацією належать до групи А01А.

При аналізі фармацевтичного ринку України за 2013 рік встановлено, що із 8 МНН АТС групи А01А налічується 104 ТН, у 2014 році - 102 ТН, у 2015 році - 91 ТН (таблиця 1).

В процесі аналізу лікарських засобів, що застосовують в стоматології в період 2013-2015 рр. була виявлена тенденція до зменшення кількості препаратів як іноземного, так і вітчизняного виробництва. В 2013 році на ринку було нараховано 68 ТН вітчизняних виробників та 12 ТН іноземних, у 2014 році теж було нараховано 68 ТН вітчизняних виробників та 10 ТН іноземних, у 2015 р. - 55 ТН вітчизняних виробників та 9 - іноземних. Діапазон цін препаратів, що застосовують в стоматології становить від 2,11 до 6968,38 грн. Найбільш дешевшим препаратом виявився Метронідазол, Метрогекс Dr. Reddy's (Індія), гель дентал, туба 10 г., а найбільш дорогим Хлоргексидин Періочип, Dexcel Ltd (Ізраїль), вкладки дентальні 2,5 мг блістер, №20.

Таблиця 1

Асортимент лікарських засобів, що використовують в стоматології на фармацевтичному ринку України

№ з/п	МНН	Кількість ТН			Співвідношення вітчизняні/іноземні			Діапазон цін, грн.		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1	А01АВ03 Хлоргексидин	1	1	2	0/1	0/1	1/1	4,77	5,66	7,98- 6968,4
2	А01АВ11 Різні препарати	8	8	6	8/0	8/0	5/0	32,1- 19,57	33,78 -20,36	40,31- 22,43
3	А01АВ12 Гексетидин	4	3	3	1/3	0/3	0/3	61,05- 22,8	47,07- 68,71	63,56- 127,89
4	А01АВ18 Клотримазол	1	1	1	1/0	1/0	1/0	40,52	64,39	117,84
5	А01АВ53 Хлоргексидин, комбінації	1	1	1	1/0	1/0	1/0	10,07	16,35	21,84
6	А01АВ67 Метронідазол, комбінації	7	7	8	1/6	2/5	3/5	1,25- 18,79	14,20- 24,15	16,68- 38,32
7	А01АD02 Бензидамін	2	3	7	2/0	3/0	7/0	64,1- 65,25	78,46- 90,87	21,98- 150,25
8	А01А D11 Інші засоби	80	80	66	68/12	68/10	55/9	1,96 - 148,77	2,11- 128,43	3,43- 144,94
Усього		104	102	91	82/22	83/19	73/18	1,25- 148,77	2,11- 128,43	3,43- 6968,4

На фармацевтичному ринку України лікарські засоби, що застосовують в стоматології представлені різноманітними лікарськими формами, такими як

розчини для зовнішнього застосування, аерозолі, спреї та розчини для ротової порожнини, таблетки для застосування в ротовій порожнині, порошки для суспензій, гелі та вкладки дентальні, що дає можливість вибору лікарського препарату в залежності від вікової категорії, зручності прийому [2].

Структурний аналіз асортименту засобів, що використовують в стоматології показав, що в найбільшому асортименті представлена підгрупа А01А D11 «Інші засоби», що за 2013-2015 рр. налічує від 80 до 66 ТН (табл. 1). Дана підгрупа представлена в основному фітозасобами на основі природної лікарської сировини: кори дуба, трави звіробою, листя шавлії та евкаліпту. Необхідно відмітити, що кількість вітчизняних ЛЗ в даній підгрупі у 2015 р. складає 92%. Засоби рослинного походження для місцевого застосування в стоматології мають більш фізіологічну дію на тканини пародонта, стимулюють регенеративні процеси, мають також протизапальний, бактеріостатичний, гемостатичний, дезінтоксикаційний і дезодоруючий ефекти [2]. Інші МНН на фармацевтичному ринку представлені в значно меншому асортименті ТН ЛЗ. Препарати на основі МНН хлоргексидину (А01АВ03) та його комбінацій (А01АВ53), клотримазолу (А01АВ18) представлені тільки 1-2 ТН, що потребує розширення асортименту ТН даних МНН для задоволення потреби населення в ефективних, недорогих та безпечних препаратах.

Висновок. За даними аналітичної системи дослідження фармацевтичного ринку отримані дані свідчать про те, що не всі препарати для лікування захворювань порожнини рота представлені в широкому асортименті. Препарати на основі МНН хлоргексидину та його комбінацій, клотримазолу на ринку представлені тільки 1-2 ТН, що свідчить про необхідність розширення асортименту ТН даних МНН для задоволення потреби населення в ефективних, недорогих та безпечних засобах для використання в стоматології. Ціни на препарати в залежності від виробника варіюють від низьких до високих, що дає можливість вибору, а також робить доступним лікування для різних шарів населення.

Список літератури

1. Павленко О. В. Шляхи реформування системи надання стоматологічної допомоги населенню України. Дискусія / О. В. Павленко, О. М. Вахненко // Современная стоматология. – 2013. – № 2. – С. 180-181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.moz.gov.ua/>
2. Киритюк Р. С. Деякі питання застосування лікарських рослин у якості місцевої протизапальної терапії при стоматологічних захворюваннях / Р. С. Киритюк, О. Я. Киритюк, С. А. Гладишева // Запорожский медицинский журнал. – 2011. – Т. 13, № 6. – С. 106-109.
3. Програмний комплекс «Аптека» компанії «Моріон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: НТТ: [http:// pharmbase.com.ua/poisk/](http://pharmbase.com.ua/poisk/)